

Родченко Ігор Юрійович,
к. держ. упр.,
головний державний інспектор,
Координаційно-моніторингова митниця Держмитслужби України,
м. Київ
ORCID 0000-0003-1240-761X

УДК 351

doi: 10.34213/tp.20.01.06

РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОРГАНІВ, ЩО РЕАЛІЗУЮТЬ ДЕРЖАВНУ МИТНУ ПОЛІТИКУ

Проаналізовано реформування системи органів, що реалізують державну митну політику. Встановлено, що державна митна політика і політика у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування законодавства з питань державної митної справи, що реалізує Державна митна служба України (центральный органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів України), є пріоритетним завданням.

Ключові слова: державне управління, реформування, державна митна політика, органи державного управління.

Постановка проблеми. У рамках проведення реформи державного управління України реформування системи органів, що реалізують державну податкову та митну політику, є пріоритетним завданням, що передбачене Стратегією сталого розвитку “Україна 2020”, Програмою діяльності Кабінету Міністрів України, схваленою Постановою Верховної Ради України (від 14.04.2016 р. № 1099-VIII) та Середньостроковим планом пріоритетних дій Уряду до 2020 р., Стратегією реформування системи управління державними фінансами на 2017–2020 рр., Стратегією реформування державного управління України на 2016–2020 рр., що оновлена відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України (далі – КМУ) від 18.12.2016 р. № 1102-р як Стратегія реформування державного управління України на період до 2021 р.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У статті проаналізовано нормативно-правові документи України, які регулюють реформування системи органів, що реалізують державну митну політику [1–10].

Метою статті є визначення інституційних аспектів проведення реформування системи органів, що реалізують державну митну політику.

Виклад основного матеріалу. Державну митну політику, а також державну політику у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування законодавства з питань державної митної справи реалізує Державна митна служба України (далі – Держмитслужба).

Держмитслужба є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується та координується КМУ через Міністра фінансів України. Основними завданнями Держмитслужби є [1]:

– забезпечення реалізації державної митної політики, зокрема забезпечення митної безпеки та захисту митних інтересів України і створення сприятливих умов для розвитку зовнішньоекономічної діяльності, збереження належного балансу між митним контролем і спрощенням законної торгівлі;

– забезпечення реалізації державної політики у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування законодавства з питань державної митної справи, запобігання та протидії контрабанді, боротьби з порушеннями митних правил;

– внесення пропозицій щодо забезпечення формування державної митної політики на розгляд Міністра фінансів України.

Держмитслужба для виконання покладених на неї завдань має право [1]:

– одержувати безоплатно в установленому порядку від державних органів та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності та їхніх посадових осіб інформацію, документи і матеріали, що стосуються законодавства з питань державної митної справи;

– проводити, зокрема у взаємодії з іноземними органами та державними органами України, що мають право провадити оперативно-розшукову діяльність, спеціальні заходи, у т. ч. контрольовані поставки щодо виявлення, попередження, припинення контрабанди наркотичних засобів, психотропних речовин, їхніх аналогів та прекурсорів, а також заходи з переміщення товарів під негласним контролем;

– брати участь у перевітках та інших заходах, що здійснюються державними органами;

– залучати у випадках, визначених законодавством, фахівців, експертів, спеціалістів центральних і місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій (за погодженням з їхніми керівниками), вчених, представників інститутів громадянського суспільства (за згодою) до розгляду питань, що належать до компетенції Держмитслужби;

– скасовувати повністю або змінювати рішення територіальних органів Держмитслужби або їхніх посадових осіб, а також вживати передбачених законом заходів за фактами неправомірних рішень, дій або бездіяльності зазначених органів або посадових осіб;

– вчиняти правочини, спрямовані на забезпечення виконання функцій, передбачених законом;

– скликати наради, утворювати комісії та робочі групи;

– користуватися в установленому законодавством порядку відповідними інформаційними базами даних державних органів, державними, у т. ч. урядовими, системами зв'язку і комунікацій, мережами спеціального зв'язку та іншими технічними засобами;

– надавати державним та правоохоронним органам інформацію з реєстрів та баз даних Держмитслужби у порядку, передбаченому законом;

– залучати міжнародну технічну допомогу відповідно до міжнародних договорів України в установленому порядку;

– проводити адміністративне затримання осіб, які вчинили порушення митних правил, у визначеному законом порядку;

– проводити процесуальні дії у справах про порушення митних правил;

– звертатися до суду у випадках, передбачених законодавством.

Держмитслужба здійснює повноваження безпосередньо та через територіальні органи, до яких належать митниці та спеціалізовані органи.

У рамках напрямів реформування системи органів, що реалізують державну податкову та митну політику, передбачено, зокрема: оптимізацію організаційної та функціональної структури; удосконалення процедури

адміністративного оскарження; управління інформаційними системами, технологіями та моніторинг протидії кіберзагрозам через центри реагування на кіберінциденти; розвиток персоналу, реформи для забезпечення доброчесності та антикорупційні заходи; прозорість та контрольованість реформи.

Відповідно до положень щодо напрямів реформування в частині реалізації державної митної політики, передбачено [9]: сприяння безпеці та міжнародній торгівлі, включаючи спрощення та гармонізацію митних процедур; сприяння ефективному справлянню митних платежів; розвиток інфраструктури, електронних технологій та сервісів для міжнародної торгівлі; захист суспільства, громадського здоров'я і безпеки навколишнього природного середовища та боротьба з незаконним переміщенням наркотичних засобів та зброї; підвищення ефективності міжнародного митного співробітництва; удосконалення процедури адміністративного оскарження; управління інформаційними системами та технологіями; розвиток персоналу, реформи для забезпечення доброчесності та антикорупційні заходи; прозорість та контрольованість реформи для вдосконалення процедур та процесів діяльності служб.

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. Таким чином, державна митна політика і політика у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування законодавства з питань державної митної справи, що реалізує Держмитслужба (центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується та координується КМУ через Міністра фінансів України) є пріоритетним завданням, що передбачене Стратегією сталого розвитку “Україна 2020”, Програмою діяльності Кабінету Міністрів України, схваленою Постановою Верховної Ради України (від 14.04.2016 р. № 1099-VIII) та середньостроковим планом пріоритетних дій Уряду до 2020 р., Стратегією реформування системи управління державними фінансами на 2017–2020 рр., Стратегією реформування державного управління України на 2016–2020 рр. Водночас проведення реформи державного управління передбачає: оптимізацію організаційної та функціональної структури; удосконалення процедури адміністративного оскарження; управління інформаційними системами, технологіями та моніторингу щодо протидії кіберзагрозам через центри реагування на кіберінциденти; розвиток персоналу, реформи для забезпечення доброчесності та антикорупційні заходи; прозорість та контрольованість реформи.

Список використаних джерел

1. Положення про Державну митну службу України : Постанова КМУ від 06.03.2019 р. № 227 (дата звернення: 24.01.2020).
2. Про затвердження Положення про Міністерство фінансів України : Постанова КМУ від 20.08.2014 р. № 375 / ВР України. *База даних “Законодавство України”*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/375-2014-%D0%BF> (дата звернення: 11.02.2020).
3. Про Стратегію сталого розвитку “Україна 2020” : Указ Президента України від 12.01.2016 р. № 5/2015 / ВР України. *База даних “Законодавство України”*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015> (дата звернення: 10.02.2020).
4. Про Програму діяльності Кабінету Міністрів України : Постанова Верховної Ради України від 14.04.2016 р. № 1099-VIII / ВР України. *База даних “Законодавство України”*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1099-19> (дата звернення: 24.01.2020).
5. Про затвердження Середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року та Плану пріоритетних дій Уряду на 2017 рік : розпорядження КМУ від 03.04.2017 р. № 275-р / ВР України. *База даних “Законодавство України”*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/275-2017-%D1%80> (дата звернення: 12.02.2020).

6. Про схвалення Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017–2020 роки : розпорядження КМУ від 08.02.2017 р. № 142-р / ВР України. База даних “Законодавство України”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/142-2017-%D1%80> (дата звернення: 24.01.2020).

7. Деякі питання реформування державного управління України : розпорядження КМУ від 24.06.2016 р. № 474-р / ВР України. База даних “Законодавство України”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/474-2016-%D1%80/page> (дата звернення: 13.02.2020).

8. Про внесення змін до розпоряджень Кабінету Міністрів України від 24 червня 2016 р. № 474 і від 27 грудня 2017 р. № 1013 : розпорядження КМУ від 11.12.2019 р. № 1334-р / ВР України. База даних “Законодавство України”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/1102-2018-%D1%80/paran14#n14> (дата звернення: 24.01.2020).

9. Про схвалення концептуальних напрямів реформування системи органів, що реалізують державну податкову та митну політику : розпорядження КМУ від 27.12.2018 р. № 1101-р / ВР України. База даних “Законодавство України”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1101-2018-%D1%80> (дата звернення: 11.02.2020).

10. Деякі питання реалізації концептуальних напрямів реформування системи органів, що реалізують державну податкову та митну політику : розпорядження КМУ від 05.07.2019 р. № 542-р / ВР України. База даних “Законодавство України”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/542-2019-%D1%80> (дата звернення: 20.01.2020).

References

1. Polozhennya pro Derzhavnu mytnu sluzhbu Ukrainy. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated 6.03.2019 r. No. 227.

2. Pro zatverdzhennya polozhennya pro Ministerstvo finansiv Ukrainy. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated 20.08.2014 r. No. 375. Legislation of Ukraine. Verkhovna Rada database. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/375-2014-%D0%BF>.

3. Pro stratehiyu staloho rozvytku “Ukrayina 2020”. Presidential Decree dated 12.01.2016 r. No. 5/2015 Legislation of Ukraine / Verkhovna Rada database. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.

Pro prohramu diyalnosti Kabinetu Ministriv Ukrainy. Resolution of the Verkhovna Rada of Ukraine dated 14.04.2016 r. No. 099-VIII. Legislation of Ukraine / Verkhovna Rada database. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1099-19>.

5. Pro zatverdzhennya seredn'ostrokovoho planu prioritetnykh diy Uryadu do 2020 roku ta planu prioritetnykh diy Uryadu na 2017 rik. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated 3.04.2017 r. No. 275-r. Legislation of Ukraine / Verkhovna Rada database. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/275-2017-%D1%80>.

6. Pro skhvalennya Stratehiyi reformuvannya systemy upravlinnya derzhavnymy finansamy na 2017-2020 roky. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated 8.02.2017 r. No. 142-r. Legislation of Ukraine / Verkhovna Rada database. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/142-2017-%D1%80>.

7. Deyaki pytannya reformuvannya derzhavnoho upravlinnya Ukrainy. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated 24.06.2016 r. No. 474-r. Legislation of Ukraine / Verkhovna Rada database. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/474-2016-%D1%80/page>.

8. Pro vnesennya zmin do rozporjadzhen' Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 24 chervnya 2016 r. No. 474 i vid 27 hrudnya 2017 r. No. 1013. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated 11.12.2019 r. No. 1334-r. Legislation of Ukraine / Verkhovna Rada database. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/1102-2018-%D1%80/paran14#n14>.

9. Pro skhvalennya kontseptual'nykh napryamiv reformuvannya systemy orhaniv, shcho realizuyut' derzhavnu podatkovu ta mytnu polityku. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated 27.12.2018 r. No. 1101-r. Legislation of Ukraine / Verkhovna Rada database. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1101-2018-%D1%80>.

10. Deyaki pytannya realizatsiyi kontseptual'nykh napryamiv reformuvannya systemy orhaniv, shcho realizuyut' derzhavnu podatkovu ta mytnu polityku. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated 5.07.2019 r. No. 542-r. Legislation of Ukraine / Verkhovna Rada database. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/542-2019-%D1%80>.

Rodchenko I. Yu.,
PhD in Public Administration,
Chief State Inspector of the Customs Monitoring Service of the State Customs Service of Ukraine,
Kyiv
ORCID 0000-0003-1240-761X

REFORMING THE SYSTEM OF BODIES IMPLEMENTING STATE CUSTOMS POLICY

The article paralyzes the reform in the system of bodies implementing the state customs policy. It is established that the state customs policy and the policy in the combating offenses sphere during the application of the legislation on state customs affairs, implemented by the State Customs Service of Ukraine (the central executive body, whose activity is directed and coordinated by the Cabinet of Ministers of Ukraine through the Minister of Finance) provided for the Ukraine 2020 Sustainable Development Strategy, the Program of Activities of the Cabinet of Ministers of Ukraine, approved by the Resolution of the Verkhovna Rada of Ukraine (dated April 14, 2016 No. 1099-VI II) and the medium-term plan of priority actions of the Government until 2020, the Strategy of reforming the public financial management system for 2017-2020, the Strategy of reforming the public administration of Ukraine for 2016-2020. At the same time, the implementation of public administration reform implies optimization of the organizational and functional structure; improving the administrative appeal procedure; managing information systems, technologies and monitoring against cyber threats through cyber incident response centers; staff development, integrity reforms and anti-corruption measures; transparency and controllability of the reform.

In accordance with the provisions on directions of reform in the implementation of the state customs policy, it is provided [9]: promotion of security and international trade, including simplification and harmonization of customs procedures; facilitating the efficient handling of customs payments; development of infrastructure, electronic technologies and services for international trade; protecting society, public health and environmental safety and combating the illicit movement of drugs and weapons; enhancing the effectiveness of international customs cooperation; improving the administrative appeal procedure; management of information systems and technologies; staff development, integrity reforms and anti-corruption measures; transparency and scrutiny of reform to improve the procedures and service operations processes.

Keywords: public administration, reform, public customs policy, public administration bodies.

Надійшла до редколегії 14.02.2020 р.